

**GAUTENGSE DEPARTEMENT VAN ONDERWYS
SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN**

**TIK SG
(Eerste Vraestel: Vasgesteldetyd-
noukeurigheidsstoets)**

Moontlike Antwoorde Supp 2007

**VRAAG 1
TYDNOUKEURIGHEIDSTOETS**

Die tydnoukeurigheidsstoets moet in dubbel- of 1½-reëlafstand op slegs een kant van die bladsy getik word. Gebruik kantruimtes van 10°. 'n Minimum van 35 w.p.m. word verwag en die grense word deur (...) aangedui.

TYD: 10 MINUTE

[60]

Die kapitaalbegroting van 'n onderneming behels 'n toekomsplan waarin die behoefte aan fondse vir investering verskyn, asook die wyse waarvolgens die behoefte gefinansier kan word. Die kapitaalbegroting fokus derhalwe op die investerings- sowel as die finansieringsbesluit. Alhoewel hierdie dokument slegs oor die eersgenoemde aspek handel, moet die onderlinge invloed van die twee besluite nie uit die oog verloor word nie. Aangesien die finansieringsbesluit die kritiese rentabiliteit van 'n onderneming beïnvloed en laasgenoemde weer die kriterium vir die beoordeling van investeringsprojekte vorm, is dit duidelik dat die twee besluite tot 'n groot mate vervleg en verweef is. 'n Optimale kapitaalbegroting en 'n optimale investeringsbeleid is gevolglik nodig sodat 'n onderneming sy gestelde doelwit kan bereik.

Die investeringsbegroting van 'n onderneming fokus spesifiek op die beplande investerings vir die komende finansiële jaar en bevat besonderhede in daardie verband. Dit is gevolglik paslik dat die besonderhede rakende die investeringsbedrae, bateleefte, geraamde reswaardes aan die einde van die leefte, die betrokke afdelings waarin die investerings sal plaasvind en die beplande voltooiingsdatum die nodige aandag sal ontvang by die

opstelling van die investeringsbegroting. Terwyl
 investeringsvoorstelle van binne sowel as buite die
 onderneming kan kom, speel deurlopende investeringsbeheer
 'n onmisbare rol. Die implementering van
 investeringsvoorstelle kan verder deur
 kapitaalrantsoenering 'n laer prioriteit verkry of selfs
 van die hand gewys word.

Om 'n kapitaalbegroting vir die kort en lang termyn voor
 te berei, moet die topleiding as (35 wpm)
 voorvereiste oor 'n investeringsbeleid vir die onderneming
 beskik. Die investeringsbeleid is 'n vooruitbeplande
 gedragslyn wat dien as gids om aan die topbestuur rigting
 te gee by die neem van besluite omtrent die onderneming se
 behoefte aan (40 wpm)
 kapitaal en die aanwending daarvan op bates, met as
 hoofmaatstaf, die rentabiliteitsverwagtings. So beskryf,
 tref dit in hoofsaak die investeringsbesluit, met ander
 woorde slegs die vraagkant van die kapitaalbegroting, en
 meer bepaald besluite (45 wpm)
 oor welke bates die onderneming benodig, hoeveel daarvan,
 op watter stadiums en vir hoe lank. Hiermee is dit nodig
 dat 'n beleid neergelê word met betrekking tot die vraag
 wanneer 'n voorgestelde investering wel in die
 kapitaalbegroting (50 wpm)
 opgeneem sal word. Dit lei tot die investeringsplan en
 program as voorlopers van die kapitaalbegroting.

Die investeringsplan is die voorloper van die
 investeringsprogram. Dit bestaan uit 'n aantal deelplanne
 met as basiese uitgangspunt die kort (55 wpm)

TOTAAL: 60

EINDE